

Varhaiskasvatuspaikka proaktiivisesti

Varhaiskasvatuksen merkitys palautumiseen

Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen

Kaupungin strategian mukaan varhaiskasvatuksen osallistumisastetta tulee nostaa ja varhaiskasvatuksen tulee olla vetovoimainen lähipalvelu perheille.

Varhaiskasvatukseen osallistumisasteen noston vaikutuksena on **mahdollistaa jokaiselle lapselle alusta lähtien tasa-arvoiset mahdollisuudet kasvatukseen ja oppimiseen piiriin pääsulle, lapsen perhetaustasta riippumatta**. Varhaiskasvatuksella tiedetään olevan erityisen suuri merkitys lapsille, joiden taustassa on riskitekijöitä.

Varhaiskasvatuksella on keskeinen rooli myös perheiden arjen kokonaisuuden toimivuuden näkökulmasta. Se mahdollistaa työssäkäynnin, työllistymisen, tukee työllisyyden kehittymistä sekä tukee arjen toimintoja tilanteissa, joissa perheen arjen rakenteet muuttuvat. Pandemiatilanteen tiedetään laskeneen läsnäoloa ja osallistumista varhaiskasvatukseen. **Pandemialla on myös perheiden olosuhteisiin erilaisia vaikutuksia (työttömyys, talouden ongelmat, muut ongelma).** Varhaiskasvatus tukee arkea ja mahdollistaa päivittäiset yhteisölliset suhteet lapselle ja perheille. Varhaiskasvatus on keskeinen toimija tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamisessa ja hyvinvoinnin ylläpidossa.

Varhaiskasvatus toimii vahvana tukiverkkona ennaltaehkäisten syrjäytymistä, tuntee kaupungin palveluverkkoa ja ohjaa tarpeen mukaan perheitä hakemaan lisäapua varhaisessa vaiheessa, jolloin haasteisiin tai ongelmiin on helpompi löytää ratkaisuja. Varhaiskasvatus tekee yhteistyötä lapsiperheiden palvelujen, kuten lastensuojelun, neuvolan ja kotipalvelun kanssa.

Kaupungin toimivuuden näkökulmasta toimiva ja laadukas varhaiskasvatus lähipalveluna on lapsia ja perheitä tukeva ja myös kaupungin vetovoimaisuuden näkökulmasta keskeinen asia. Kunnan näkökulmasta varhaiskasvatus on merkittävä palvelu tasa-arvoisen opinpolun perustana.

Proaktiivisesti tarjottava varhaiskasvatuksessa vanhempien informointi ja tiedottaminen saadaan tehokkaammaksi, tähän liittyvä monikielinen viestintä saadaan paremmin toteutettua eli tavoitetaan konkreettisesti paremmin vieraskieliset vanhemmat.

Varhaiskasvatus erityisesti ehkäisee syrjäytymistä ja tasoittaa kasvun ja oppimisen eroja

Varhaiskasvatuksen käyttö on vähentynyt pandemia-aikana. Tämä on huomattu kaskon tilastoissa ja yhteistyökeskusteluissa soten lapsiperheiden palvelujen kanssa. **Mikäli perheitä katoaa varhaiskasvatuksen piiristä, ja he eivät palaa varhaiskasvatukseen, kasvaa riski syrjäytymiseen lasten osalta. Hyvinvoivat, jaksavat ja suomea osaavat perheet hakeutuvat varmin palvelujen piiriin.**

Mikäli perheiden määrä lisääntyy, joihin ei ole päivittäistä yhteydenpitoa, lasten kasvuolosuhteita ei tiedetä ja eniten tukea tarvitsevat jäävät helpommin havaitsematta. Tästä aiheutuu kasvava riski, että tuen antaminen lapsille ja perheille myöhentyy.

Varhaiskasvatukseen erityisesti kuuluvat leikki, kieli, tunne ja kaveritaidot. Nämä ovat tärkeitä yhteiskuntataitoja jo lapsuudesta lähtien ja näitä opetellaan varhaiskasvatuksessa. Näiden **sosiaalisen kanssakäymisen oppiminen on tärkeää. Lisäksi moni lapsi kaipaa erityistä tukea kasvuun ja oppiseen, joiden perustaitoja opitaan varhaiskasvatuksessa, sekä esiopetuksessa.**

Yleinen asiakastyytyväisyyskyselyistä, **palautteista ja keskusteluista saatu palaute perheiltä on, että varhaiskasvatukseen hakeutuminen ei ole tarpeeksi helppoa, ketterää, eikä sujuvaa. Palveluohjauksen kokemus on kaupungissa epätasalaatuinen. Palautumisen kannalta on oleellista, että oikea tieto varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta saavuttaa perheet ja varhaiskasvatus on helposti perheiden saavutettavissa.**

Varhaiskasvatus tukee perheitä ja lasten ja perheiden hyvinvointia. **Varhaiskasvatus luo yhteisen, tasa-arvoisen kokoontumisen paikan kaikille lapsille ja lapsiperheille. Mahdollistaa yhteisöllistä ja yhteistä toimintaa lasten ja perheiden välillä omalla lähialueella päivittäin. Hyvästä arjesta rakentuu perheiden arjen hyvä toiminta. Laadukas, saavutettava varhaiskasvatus toimii hyvänä peruspalveluna, vähentäen raskaampien palvelujen käyttöä. Lapsuus on merkittävä aika rakentaen hyvinvoinnin ja oppisen pohjaa tuleville vuosille.** Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä muiden lapsiperheiden palvelujen kanssa, kuten neuvola ja lastensuojelu.

Systemaattinen opinpolun rakentuminen on kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ydin toimintaa, jossa **tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja oppijalle sopiva varhaiskasvatus ja koulu. Tämä tarkoittaa, että jokainen lapsi saa oppia, häntä tuetaan ja kannustetaan opinpolulla. Varhaiskasvatus opinpolun alkuna luo perustaa oppijan identiteetille ja mahdollistaa jokaisen kasvua ja oppimista varhaislapsuudesta lähtien. Osallistuminen varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen tasoittaa ja sujuvoittaa oppivelvollisuuden alku.**

Digitalisaatio (analytiikan mukaan saaminen) mahdollistaa varhaiskasvatuksen palvelujen paremman suunnittelun (paikat, alueet, rakennukset, investoinnit) oikea-aikaisuuden ja lähipalvelun rakentamisen paremmin perheiden ja talouden näkökulmasta.

Varhaiskasvatuksen ylläpitäminen ja mahdollistaminen jokaiselle lapselle ja perheelle on johdonmukainen, laajasti koulutuksen tasa-arvoon vaikuttava, konkreettinen toimenpide, jolla voidaan tasoittaa pandemiasta mahdollisesti aiheutuvien ongelmia ennalta ehkäisyä.

Parempi saavutettavuus varhaiskasvatukseen ja osallistumisasteen nousu, lisää luontaisesti myös varhaiskasvatuksen kustannuksia, mutta tästä saatava hyöty on yhteiskunnalle merkittävä.